

Három Grillparzer-levél* Király József Pálnak

An Joseph Paul Király von Barcsfa.

Wien, am 7. August 1840.

Sehr werter Freund!

Ich habe Ihnen eine höchst unangenehme Nachricht mitzutheilen. Daß bei dem gegenwärtigen Kriegszustand im Libanon eine Ausdehnung unserer Reise bis aufs heilige Land wohl kaum ausführbar sein werde, war mir bald klar geworden, aber auch der Rest unseres Planes: Konstantinopel und Griechenland blieb interessant genug, um Kosten und Beschwerden mehr als reichlich zu lohnen. Nun aber kommt der eigentliche Donnerschlag. Um vor Beantwortung Ihres lieben Schreibens mich über alle Umstände in Gewißheit zu setzen, begab ich mich ins Bureau der hiesigen Dampfschiffgesellschaft, und erfuhr hier von einem der Direktoren, daß wir zwischen Konstantinopel und Wien eine Quarantäne von achtundzwanzig Tagen, vierzehn Tage in Syra und vierzehn Tage entweder zu Korfu oder Triest auszuhalten hätten. Welchen Eindruck diese Nachricht auf Sie machen wird, oder ob Sie diesen Umstand etwa bereits früher gewußt und sich ihm im Geiste gefügt haben, weiß ich nicht, mich, gestehe ich, hat sie auf eine gewaltige Art erschüttert. Für einen Genuß von zwei Monaten ein volles drittes Monat in elenden Kontumazhäusern zu schmachten, ist eine entsetzliche Aussicht. Denn wenn wir auch den Reiseplan umkehren und erst über Triest nach Griechenland und dann von Konstantinopel die Donau herauf zurückkehren, ersparen wir zwar fast drei Wochen der Quarantäne, dafür aber dauert die Bergfahrt auf der Donau mit Einschluß des neuntägigen Lazareth-Einlagers ein volles Monat, eine Fahrt, die gegen Ende Oktober und anfangs November keine Kleinigkeit ist.

Demungeachtet will ich das Ganze Ihrer Entscheidung anheimstellen und erwarte daher Ihren Entschluß.

Meine ehrerbietige Empfehlung der Frau Gräfin.

Mit Hochachtung und Ergebenheit

Grillparzer.

Barcsfai Király József Pálnak

Bécs, 1840. augusztus 7.

Igen tisztelt Barátom!

Rendkívül kellemetlen hírt kell közölnöm Önnel. Az, hogy a jelenleg Libanonban fennálló hadiállapotok miatt utazásunkat aligha tudjuk kiterjeszteni a Szentföldre, hamar világossá vált számomra. Útitervünk többi része: Konstantinápoly és Görögország azonban önmagában is elég érdekes maradt ahhoz, hogy a költségeket és a nehézségeket bőségesen megérje. Most jön azonban a valódi villámcsapás. Mielőtt kedves levelét megválaszoltam volna, meg akartam bizonyosodni a körülményekről, és elmentem az itteni Gőzhajózási Társaság hivatalába. Itt egyik igazgatótól megtudtam, hogy Konstantinápoly és Bécs között huszonnyolc napot karanténban kellene töltenünk, tizennégyet Syrában⁺, tizennégyet pedig vagy Korfun, vagy Triesztben. Nem tudom, hogy ez a hír milyen benyomást tesz Önre, vagy hogy esetleg Ön már e két körülményről előre értesült, és lélekben felkészült rájuk, de bevallom, hogy engem megdöbbsentettek. Az, hogy két hónap élvezet kedvéért egy teljes hónapot karanténban szenvedjünk, szörnyű kilátás. Még ha esetleg útitervünket meg is fordítjuk, és először Trieszten keresztül utazunk Görögországba, aztán onnan Konstantinápolyba, majd fel a Dunán hajóval térünk haza, akkor ugyan majdnem három hét karantént megspórolunk, de a kilenc napos egészségügyi karantént beszámítva ekkor is egy teljes hónapig tartana a hajóút, ami október végén és november elején nem csekélység.

Mindezek dacára az Ön döntésére bízom az ügyet, és várom, mit határoz.

Tisztelettel ajánlom magamat a Grófné úrasszonynak.

Fogadja tiszteletemet és nagyrabecsülésemet,

Grillparzer.

An Joseph Paul Király von Barcsfa.

Wien, 19. August 1840.

Werter Freund!

Nach Ihrem letzten Schreiben scheinen Sie an der Wichtigkeit der von mir eingezogenen Nachrichten über die Quarantäne zu zweifeln. Leider aber sind diese Nachrichten nur zu genau, und wie bereits gesagt, von einem der Direktoren der Dampfschiffgesellschaft selbst erteilt. Von Wien bis Konstantinopel ist allerdings die Fahrt frei, aber von letzterem Orte bis Athen muß eine vierzehntägige Quarantäne in Syra (und noch dazu in den abscheulichsten Lokalitäten) gehalten werden, von Athen nach Triest aber neue vierzehn Tage, wovon man gewöhnlich zehn Tage in Korfu und den Rest in Triest zubringt. Facit achtundzwanzig bis dreißig Tage. Die Erleichterung, welche den Reisenden durch Begebung von Gesundheitsbeamten auf die Schiffe zu teil wird, ist bei so kurzen Überfahrten ohne Bedeutung. Glauben Sie mir: so ist gegenwärtig genau das Verhältnis, und Bekannte und Unbekannte vereinigen sich, um eine Reise unter diesen Umständen abzuraten. Ich selbst bin auf die Seite der Widersacher getreten und habe so ziemlich die Lust verloren. Mit einem Worte: ich glaube, es wäre das Klügste, das Projekt wenn nicht aufzugeben, doch aufzuschieben, bis vielleicht eine ruhigere Zeit günstigere Konstellationen herbeiführt.

Übrigens mit Gruß und bester Empfehlung an die Frau Gräfin

ergebenst

Grillparzer.

Barcsfai Király József Pálnak

Bécs, 1840. augusztus 19.

Tisztelt Barátom!

Utóbbi leveléből úgy látom, hogy kétségei vannak a karanténról kapott értesüléseim helyességét illetően. Sajnos azonban ezek az értesülések nagyon is pontosak, és mint már mondtam, magától a Gőzhajózási Társaság egyik igazgatójától származnak. Mindenesetre Bécsről Konstantinápolyig akadálymentes az utazás, de az utóbbi és Athén között tizennégy nap karantén várna ránk Syraban (ráadásul nagyon undok helyeken), Athén és Trieszt között pedig ismét tizennégy nap, amiből az utazók általában tíz napot Korfun, a maradékot pedig Triesztben töltik. Tehát 28-tól 30 nap. Az a könnyebbség, hogy a hajókon egészségügyi hivatalnokok is jelen vannak, ilyen rövid hajóutaknál nem jelentős. Higgye el: jelenleg pontosan ilyenek a viszonyok, és mind az ismerőseim, mind mások egyöntetűen lebeszélnek arról, hogy ilyen körülmények között elutazzak. Én magam is átálltam az ellenzők táborába, és eléggé elment a kedvem az egészszől. Egyszóval: azt hiszem, az lenne a legokosabb, hogy ha tervünket nem is adjuk fel, de elhalasztjuk addig, amíg egy nyugodtabb időszak talán kedvezőbb csillagzatokat hoz magával

Egyébként üdvözetemet küldöm és ajánlom magamat a Grófné úrasszonynak.

Tisztelettel

Grillparzer.

An Joseph Paul Király von Barcsfa.

Wien, am 25. Jänner 1861.

Hochgeschätzter Herr!

Ihr Schreiben hat mir große Freude gemacht. Nicht sowohl, daß Sie sich meines siebenzigsten Geburtstages erinnern haben, als daß mir der Eindruck Ihrer vielseitigen Bildung und Ihres ehrenwerten Charakters wieder lebendig geworden ist.

Trennt uns denn wirklich eine Nationalität? Ich hasse diese Modeworte, die nicht sowohl das Zusammengehörige vereinigen, als das trennen, was zusammengehört. Das Beste, was der Mensch sein kann, ist er als Mensch, und was die Nationen unterscheidet, sind mehr ihre Fehler als ihre Vorzüge. Ich spreche daher zu Ihnen als Landsmann.

Es scheint, daß ein großer Teil der Ihnen anvertrauten Jugend Ihre Ansichten teilt. Seien Sie mir alle gesegnet!

Mein unendlich geschwächtes Augenlicht macht mir das Schreiben beschwerlich. Ich schliesse daher.

Denken Sie — bald wird es heißen: Erinnern Sie sich meiner.

Freundschaftlich

Grillparzer.

Barcsfai Király József Pálnak

Bécs, 1861. január 25.

Igen tisztelt Uram!

Levele nagy örömet szerzett nekem. Nemcsak azért, mert Ön megemlékezett hetvenedik születésnapomról, hanem hogy ismét felelevenítette bennem az Ön sokoldalúan képzett személyiségét és tiszteletreméltó jellemét.

Valóban elválasztana minket nemzeti hovatartozásunk? Én gyűlölöm azokat a divatos kifejezéseket, amelyek nem összekapcsolják, hanem szétválasztják azt, ami összetartozik. Az emberben a legjobb az, hogy ember, és ami a nemzeteket megkülönbözteti, az inkább hiba, mint erény. Ezért én honfitársként szólok Önhöz.

Úgy tűnik, hogy az Önre bízott ifjúság nagy része osztja az Ön nézeteit. Ezért áldom Önt és mindnyájukat!

Végtelenül meggyengült látásom nehezé teszi számomra az írást. Ezért be is fejezem leveletem.

Gondoljon — ez nemsokára azt jelenti: Emlékezzen rám.

Barátsággal

Grillparzer.

* Részletek "Grillparzers Briefe und Tagebücher" c. könyvből (összegyűjtötte és jegyzetekkel ellátta Carl Glossy és August Sauer - 1903)

A három levelet magyarra fordította Király Péter

+ Syra (Szürosz) görög sziget, a 19. sz.-ban fontos kikötő és karanténhely volt. (Grillparzer végül 1843 őszén tette meg a tervezett utat, és akkor is Szüroszon volt karanténban. Király József Pál ekkor már Selmecebányán tanított a lyceumban.)